

Lausunto Aluehallintovirastolle kosteikon kunnostamisesta Siikalahdella

Teknltk 26.09.2023 § 82
115/11.04.00/2023

Valmistelija:
vt. kuntatekniikan päällikkö Heikki Määttänen
puh. 050 410 9665
heikki.maattanen@parikkala.fi

Aluehallintovirasto pyytää Parikkalan kunnan kaavoitusviranomaisen lausuntoa koskien kosteikon kunnostamista Siikalahdella. Lausunto on annettava 13.10.2023 mennessä.

Hakemuksen sisältö:

Metsähallitus hakee vesilain mukaista lupaa kunnostaa ruoppaamalla umpeenkasvanutta Parikkalan Siikalahden kansainvälisesti tärkeää lintuvesialuetta (IBA-alue FI070) Kasinniemen opastuskeskuksen lähiympäristössä. Alue kuuluu sekä Siikalahti, Sammallampi, Rautalahden (FI0415001, SPA) että Siikalahden (FI0415007, SAC) Natura 2000 -alueeseen. Siikalahden luonnonsuojelualue on perustettu valtioneuvoston asetuksella 1076/2019. Alue on Suomen parhaimpia lintuvesi-kokonaisuuksia ja sisämaankohteista monipuolisin sekä arvokas Ramsar-suojelusopimuksen kohde. Metsähallitus hallinnoi aluetta.

Kunnostuksessa lisätään vesilinnuille soveltuvia poikue-elinympäristöjä sekä ruokailu- ja levähdysalueita ja rakennetaan lähinnä lokkilinnuille tarkoitettuja pesälauttoja. Avovettä ja avovesiuomia lisätään kaivamalla pois kelluvaa sammal-, luhta- ja vesikasvillisuutta sekä vedessä olevaa maatonutta turvetta. Pohjasedimenttiä ei ruopata. Avovesialueille jätetään kaivamattomia kohtia turvepintaisiksi saariksi. Vesialueelta poistetut kasvillisuusmassat kasataan rantavyöhykkeille ja osa ajetaan läheisille peltoalueille. Työssä käytetään kelluvaa ja telaketjuista kaivinkonetta. Koneiden öljyvuotoihin varaudutaan öljyntorjuntavälineistöllä. Kunnostustyöt tehdään ESAVI/15436/2023 2 (3) lintujen pesimäajan ulkopuolella. Hanke on osa Helmi-elinympäristöohjelmaa 2021–2030.

Hakemuksen mukaan kunnostustoimenpiteet ovat Siikalahden hoito- ja käyttösuunnitelman sekä lintuveden kunnostuksen toimenpidesuunnitelman mukaisia, eivätkä ne ole ristiriidassa Siikalahden luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräysten kanssa. Siikalahden Natura-alueiden tilan arvioinnit (NATA) on hyväksytty kuluvana vuonna. Arvioinnin mukaan Siikalahdella hoitotoimet ovat välttämättömiä linnuston osalta. Kaivu- ja kasausalueilla luontotyyppinä on vaihettumissuot ja rantasuot, johon kunnostustyöt vaikuttavat noin neljän hehtaarin alalta.

Kunnostuksen tavoitteena on lisätä kosteikkoympäristön rakenteellista monimuotoisuutta. Hakemuksen mukaan lähes kaikki Natura-alueiden suojeluperusteina olevat lintudirektiivin liitteen I lajit sekä luontodirektiivin liitteiden II ja IV lajit (mm. lepakot, isolampisukeltaja, sudenkorennot) hyötyvät kunnostuksesta. Hakemuksen mukaan kunnostustyöt eivät hävitä tai heikennä kunnostusalueen viitasammakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja, vaan laji hyötyy avovesialueen kasvusta, kuten myös Natura-alueen suojeluperusteina olevat kasvilajit, hento- ja notkeanäkinruoho. Toimenpiteiden alueella ei esiinny uhanalaisia ja luontodirektiivin liitteissä II ja IV mainittuja kasvilajeja. Hakemuksen

mukaan luonnonsuojelulain mukaista Natura-arvioinnin tarvetta ei tarvitse harkita, koska toimenpiteet eivät heikennä merkittävästi Natura 2000 - alueen perusteena olevia luonnonarvoja.

Lahoavan kasvimassan poisto vesialueelta ja toisaalta uusille avovesialueille kasvava vesikasvillisuus parantavat hakemuksen mukaan veden laatua. Kunnostus lisää myös mahdollisuuksia kosteikkoluonnon tarkkailuun. Toimenpiteet eivät aiheuta vettymähaittoja naapurikiinteistöille, koska keskivedenkorkeutta ei muuteta.

Poistetun vesikasvillisuuden pinta-alaa ja poistoaloja havainnoidaan pienoiskopterin avulla. Linnustoselvitykset pyritään tekemään kunnostusta seuraavana keväänä–kesänä ainakin kunnostusalueella. Viitasammakoiden leviäminen kunnostetuille alueille voidaan todeta parhaiten toukokuun alkupuolella tehtävällä soidinkartoituksella.

Kiinteistö 580-891-1-4, Siikalahden luonnonsuojelualue, Parikkala

Hanke sijaitsee kaavallisesti Simpelejärven osayleiskaavan SL-alueella. Kaavamääräyksen mukaan: ”Alue on luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu tai rauhoitettavaksi tarkoitettu. Alueella on merkittäviä luonnonarvoja. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus (maisematyölupa). Alueella on kielletty rakennusten ja rakennelmien tekeminen, maaperän kaivaminen ja muokkaaminen, turvemaiden ojitaminen, vesistön muuttaminen sekä muut maisemaa oleellisesti muuttavat toimenpiteet, kunnes alueesta on maanomistajan hakemuksesta tai valtion toimesta muodostettu luonnonsuojelulain mukainen luonnonsuojelualue.”

Lausunto pyydetään toimittamaan aluehallintovirastoon sähköisen asiointipalvelun kautta (avi.fi/sahkoiset-lomakkeet). Lausunnossa on ilmoitettava asian ESAVI/15436/2023.

Esittelijä: Tekninen johtaja Kupiainen Mikko

Päätösehdotus

Lautakunta esittää kunnanhallitukselle kunnan puolesta annettavaksi lausunnoksi seuraavaa:

Suunnitelma on jossain määrin ristiriidassa Simpelejärven rantaosayleiskaavan kaavamääräyksen kanssa. Lautakunta katsoo kuitenkin, koska hankkeen tavoitteena on nimenomaan luonnonsuojeluarvojen parantaminen, ei kunnalla alueen kaavan näkökulmasta ole huomautettavaa hankkeesta.

Todetaan kuitenkin, että hankkeen ympäristö- ja luontovaikutuksien osalta Imatran seudun ympäristötoimi ja ELY-keskus antavat omat lausuntonsa.

Hanke ja lausunto annetaan rakennuslautakunnalle tiedoksi.

Päätös

Hyväksyttiin.